

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Hélygédj 30 kr.

Nyiltlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság

Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

A kiegyezési provizórium.

A parlamenti viszonyok Ausztriában úgy alakultak, hogy az 1867: XII. t. cz. intézkedéseinek rendes keresztülvitelére már gondolni sem igen lehet. A törvény azt követeli, hogy a gazdasági kiegyezést 1897. december 31-ig meg kell kötni, különben megszűnik a szerződéses viszony érvénye, a monarchia két állama visszanyeri önállóságát, a közös vám-sorompók és a közös gazdasági ügyek közös kezelése megszűnnek, mindegyik állam a maga jogaiba lép s egyiket sem köti szerződés egységes eljárásra a gazdasági ügyek körül. Bekövetkezik az az állapot, hogy Magyarország önálló vámterületet képez, önálló bankot állít fel és a pragmatica sanctio alapján hozzájárul a hadsereg és a diplomáciai képviselő költségeihez.

Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának érdekében tehát kisegítő eszköz-höz kellett folyamodni a két kormány-nak. E kisegítő eszköz a kiegyezési provizórium, mely a most érvényben lévő állapotok és terhek minden változtatása nélkül egy évvel elhalasztja a megegyezés határidejét, az osztrák és

magyar parlamentnek még egy eszteni-dei időt enged, hogy a gazdasági szerződések felett tanácskozzanak és megegyezzenek. Talán sikerül a két kormány-nak a már különben is régóta kész javaslatokat a két parlamentben ideje korán keresztülvinni és új szerződéses viszonyt létesíteni további 10 esztendőre.

A kiegyezési provizórium tárgyában benyújtott törvényjavaslatot szintén le kell ugyan parlamentáris uton tárgyalni és f. évi december 31-ig szentesíteni és van ugyan kilátás, hogy az obstrukció az osztrák reichsrathban észre tér és a javaslatot ideje korán átbocsátja; de nincs kizárva annak lehetősége sem, hogy a provizóriumra vonatkozó javaslatot az osztrák parlamentben nem lehet keresztülvinni és bekövetkezik az az eset, melyről az 1867. törvényben gondoskodás történt, hogy Magyarország a nem parlamentárisan kormányzott Ausztriával nem kötne szerződést, az az eset, hogy Ausztriában a kiegyezési provizóriumot az osztrák alkotmány 14. §-a alapján kormányrendelettel dekretálnák. Ez esetben a magyar ellenzék mereven

ragaszkodnék ahhoz az állásponthoz, hogy csak parlamentárisan kormányzott Ausztriával lehet szerződni és ugy a provizórium, mint a definitivum kérdésessé tétetnék.

Magyarország belátásos politikusaira nézve felmerül az a kérdés, vajjon a vad osztrák obstrukciónak meg szabad-e tenni azt a szolgálatot, hogy a monarchia nagyhatalmi állását kockára tegyék, zavarokat és veszedelmeket idézzenek elő, melyeknek beláthatatlan és megmérhetetlen politikai és pénzügyi következményei lennének.

A nemzetiségi sajtóból.

A „Tribuna“ álma.

Károly román király budapesti látogatása nagyon fölziggatta hazai roman lap-társainkat, boszúság, irigység és becsmerlés szól ki minden cikkükből. Legjobban bántja őket azonban Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos, a memorandum-pör közzétételének kitérítése, aki tudvalevőleg a Románia csillagát kapta a fejedelmi látogatás emlékéül. Ezt a kitérítést rendszerint olyanoknak adományozzák, akik érdemeket szereztek a román nemzeti ügy szolgálatában. Károly király tehát kritikát is mondott ezzel a kitérítéssel. — Mifele érdemei van-

TÁRCZA.

A szegény Mátyás.*

— Életkép a börtönből. —

Miert nevezem szegénynek? Mikor anyagiilag nem volt az, mert hiszen az első gazdak egyike volt falujában — neki voltak a legszebb lovai, tehenei, s a dohánybevaltó hivatalhoz is ő adta be a legtöbb és legpirosabb dohányt, melynek árából adója levonása után is maradt annyi, hogy felre is tehetett belőle.

Meg azután szép jó családja is volt. életrevaló, gondos, takarékos felesége, egy szép serdülő fia és viruló menyecske leánya; s Mátyás még alig volt 40 éves, már is unokát ringatott terdein.

Megvolt egész boldogsága, jóléte és becsüléte, néhány év múlva bíró is lehetett volna falujában, mely állás egyike a nép szeretete és bizodalmanak, — midőn egy váratlan szerencsétlenség mindent megsemmisített; házi boldogságot, meglegedést és becsületet s ezek nélkül mit ér már most a gazdaság is!?

Volt ugyanis Mátyásnak egy házsártos sógora, ki a feleségének vette el a testvé-

* Mutatvány Tóth Mór kir ügyész „A jó madarak“ ezimű munkájából, mely e napokban jelenik meg Szódi S. kiadásában Karozagon. Ára a tíz és fél frt terjedő műnek igen csinos kiállításban 2 korona.

rét, ki szinte jómódu gazda-csember volt, hanem jobban szerette a Söntes melletti lócsat az ivóban, mint az otthoni patkát a bubos mellett.

Ezen rossz szokása miatt Jóska sógornak igen sok kellemetlensége volt feleségével, ki őt rendetlen élete miatt igen sokszor pirogatta, mire Jóska sógor rendszeren dühös lett és a feleséget gyakran meg is ütlegelte, ki türe, amíg türhette az ütlegelést, de végre rendszeren megszaladt előle és testvérehez menekült, ki a szomszédban lakó szegény Mátyás felesége volt.

Egy farsangi este Jóska sógor szokása szerint ismét részegen jött haza a falu körcsmájából es szokás szerint ismét összerperelt a feleségével, s midőn az nem szünt meg vele nyelvelni, ütő-eszköz után nyult és a sarokban álló fejszét kapta fel, mire a menyecske, látva a veszedelmet, kiugrott az udvarra s áttörve magát a liceum kerítésén, Isteure kérte nényét, hogy rejtse el férje boszuját elől, mert az agyon akarta őt ütni.

A jó testvér a padra küldötte fel üldözött nővérét és hogy az ott még nagyobb biztonságban érezhesse magát, még a padra járó letrát is elvette helyéről és szivdobogva várta a bekövetkezendő eseményt.

Pedig ha tudta volna szegény jó Borcsa, mi fog mindjárt következni, nemcsak dobo-

gott volna a szíve, hanem meg is reped volna.

Alig hogy elbujtatta az üldözött asszonyt, alig hogy az be tudta magát ázni a kukoricaszár alá, már ütöttek a kaput, már dörömbölt Jóska sógor a fejszével a kis ajtón, szidva és káromkodva embert s világot, s halállal fenyegetve elszökött feleségét.

Mátyás nem tudott az egész dologról semmit, ő éppen az istállóban almozott a jóság alá, mikor a kapuüteseket meghalotta s még a vasvillat is kezében felejtette, ugy ment ki a nagy lárma, s látta az udvaron állani reszkető feleségét s hallotta az éktelen káromkodást és fenyegetést az utcáról.

— Be ne ereszd kedves párom, mert megöli Apollót, igérd meg, hogy be nem eresztéd.

— Ne felj feleség, nem jön az ide ma, holnap pedig majd cseadesebb lesz, csak te eredj be a házba, nem neked való azt a csunya beszédet hallani.

Borcsa engedett ura parancsának és bement, Mátyás pedig egyenesen a kis ajtóhoz lépett, mely belülről be volt rezeselve.

— Ki az? mit akar? — kérdezé csendesen a kívülről dörömbözöt.

— No, csakhogy itt vagy, te házasságrontó nyavalyás, hiszen veled is lesz mindjárt számolni valóm, csak gyere ki.

— Ejnye Jóska sógor, de mérges vagy,

nak Jeszenszkynek a román ügy körül? — kérli mérgesen a nagyszabeni Tribuna. Meg is adja rá a feleletet maga, mondván: Igen, ő töltötte meg a börtönöket román mártirokkal, megtámadva egyházunkat és iskoláinkat s csendőrszuronyokat szegezett a szegény nép mellé. A Tribuna egy embere megálmodja a rémes jövőt, mikor a föllázadt nemzet érzés a zsarnok halálát fogja elhatározni.

Fent a hegy ormán — írja a Tribuna álmodója — van egy elrejtett, sötét barlang . . . Őt ifju ember ül benne . . . Tanácskoznak.

— Itt az idő . . . A zsarnokot fel kell áldozni! . . .

— Ki vállalkozik rá?

— Mind.

— A sors téged választott, bajtárs . . . — Teljes szivemből!

Mély gyász következik az elnyomók körében . . . És kimondhatatlan öröm az üldözöttek közt, de ez az öröm csak titokban örövend.

Az ujságok pedig hirül viszik a világnak, hogy egy fanatikus oláh gyilkos törrel lezurta a hatalmas Jeszenszkyt . . .

— Megöltelek . . . Megboszultam a román népet s a te véreddel új életre kereszteltem a románságot! — kiáltá a merénylő.

Gyász van Budapesten . . . Sirba viszik azt, ki egykor maga is oly sokat eltemetett . . . Hosszu menet kíséri a koporsót.

De mi fénylik oly titokzatosan amott? És kik azok az idegenek, kik hallgatagon és érzéstelenül varakoznak egy helyben?

— Az, ami ott csillog, Románia csillaga, s akik körülállják, annak az országnak a küldöttei, amelynek kintütemett embere volt a halott is.

De ah! — felebredtem. Mindez csak álom volt — mondja végül a Tribuna álmodója, szinte sajnálva, hogy mindez csak álom volt.

Az alsófehérmegyei orvosgyógyász-egylet közgyűlése.

Október 4-én az orvosok és gyógyszereszeknek nem nagy, de az egészségügy iránt lelkesült csapata gyűlt egybe a városház tanácstermében és számolt be egy évi tevékenységéről.

Dr. Magyarai Károly elnök rövid, de szíves szavakkal üdvözölte az egylet egybesereglett tagjait.

Dr. Farnos Árpád titkári jelentésében az egylet szellemi életét vázolta; e szerint: Dr. Magyarai Károly hazai részünk régi közegészségügyi viszonyait ismertette; dr. Winkler Albert 2 ülésen mint előadó az orvosi iparkamarák és a vidéki poliklinikák ügyét adta elő, egy ülésen pedig fogkoronákat, hidmunkákat és műfogkészítményeket mutatott be, végül az évkönyvet szerkesztette; dr. Farnos Árpád a gerinczagy finomabb bonczati szerkezetéről értekezett saját rajzai bemutatásával; dr. Bikfalvy Károly a hólyagos himlőnek vándor komédiásként által terjesztett eseteiről számolt be; dr. Reich Béla az első segélynyújtásról felolvasást tartott.

Pap János pénztárnok a pénzügyek kedvező állása mellett számolta el az anyagi jó eredményt és pontos ügykezelésével elismerést aratott, felmentést nyert.

Dr. Winkler Albert könyvtárnok 91 kötet gyarapodást mutatott be jelentésében és a vásárlásokon kívül mint ajándékozók említették fel Pogány János, Fröhlich Gyula, fehérvári gyógyszerész és dr. Winkler Albert, kiknek az egylet köszönetet szavazott. Az egylet könyvtára 470 orvosi műből áll, számos kötetben.

A költségvetés megállapítása után az egyleti szakülésen dr. Boér Jenő reflexiókat tett az orvosi tudomány haladási irányaira; dr. Winkler Albert pedig a nagyenyedi vizvezetékügy történetét és jelen állapotát ismertette, mely utóbbira nézve az egylet a további munkálkodást és annak kapcsán a

vizvezeték megvalósítását városunk közegészségügye érdekében szükségesnek jelentette ki.

Tanító-egyesületi közgyűlés.

Ezen, oly jótékonyan és hasznosan működő alsófehérmegyei tanító-egyesület f. hó 21-én és 22-én rendes gyűlést tart, melyre ez uton is felhívjuk a tanügy barátainak figyelmét. Az érdekesen összeállított tárgysorozatot a következőkben teszi közzé az elnökség.

Az alsófehérmegyei tanító-egyesület folyó évi október hó 21—22. napjain rendes gyűlést tart, melyre az egyesületi tagokat az 1872. szept. 14-én 23201. szám alatt kiadott szabályrendelet 8. §-ának figyelembe vétele mellett és a tanügy-barátokat tisztelettel meghívjuk.

Október 21-én közös ebéd, melyre a résztvenni szándékozók az e. főjegyzőnél szíveskedjenek jelentkezni.

Nagy-Enyed, 1897. okt. 10.

Bihari István,
e. főjegyző.

Nagy Lajos,
e. elnök.

Tárgysorozat.

Első nap.

1. „Hymnusz“, éneklé a tanítóképzési dalok.

2. Elnöki megnyitó. Tartja Nagy Lajos e. elnök.

3. Főjegyzői jelentés, Bihari István e. főjegyzőtől.

4. Szabó Gyula és Bihari István kongresszusi küldöttek jelentése.

5. Felolvasás Kovács Ignác zalathnai igazgatótól: „Hogyan kell a lopáson ért gyermekkel elbánni s miképp lehet javítani?“

A gyűlés megkezdése előtt nyilvános tanítást tart 8—9-ig Barabás Lajos marosújvári tanító a Bethlen-kollégium 4. elemi osztályában; 9—10-ig Székely János gombási tanító a Bethlen-kollégium gyakorlóiskolájában.

csak nem haragszol talán rám, hogy még engem is fenyegetsz.

— Gyere hát ki, ha van „mersz“ benned, te ravaszabb a rókanál, gyávább a nyulnál, te anyámasszony katonája.

Mátyás erős izmos ember volt, termete majdnem egy öl magas, széles, munkabíró vállakkal, erős, edzett karokkal, ki csak mosolygott Jóska sógor fenyegetésén, aki alig ért neki a váll közepéig.

Hanem már akkor, mikor közöttük a szóváltás megkezdődött, egy csoport kíváncsi embert gyűlt a ház elébe, nem azért, hogy a veszedelmet csitítsa, hanem hogy a veszedelmes végét megtudja és gyönyörködjen a mások kárhozatán.

Mert minek avatkoznék a más dolgába, arra való az előljáróság, az előljáróság pedig sohasem ér a helyszínére annak idején, hanem rendesen akkor, midőn már megvan a veszedelem.

Most hangok hallatszottak már a tömegből, „nem mer kijönni, nem mer kijönni, Mátyás fel Jóskától, anyámasszony katonája.“

Mátyás restelte nagyon, hogy öt gyáva embernek tarják, pirult a tömeg röhögésén és tartott attól, hogy rajta szárad a bolondul ráadott csufnév, s örök gyalázatként fogja azt hordani fia, unokája és minden maradéka, mint az már elég gyalázatos szokás a mi magyar fajú népünké.

Megigerte ugyan feleségének, hogy nem ereszti be a dühöngő embert, de azt nem igézte meg, hogy ki ne menjen elébe az utcára, pedig bár ne tette volna, bár inkább száradt volna a csufnév rajta és maradékain mindörökre.

De hát ki tudja a jövődöt előre Istenen kívül?!

Mátyás is szép lassan eltolta a reteszt, kinyitotta a kis ajtót és kilépve a küszöbre szemben találta magát sógorával, ki az italtól feldühödve, mint a veszett állat állott a tömeg előtt, éktelen káromkodással ajkain és egy súlyos fejszével kezében.

— Vége az életednek, ha be nem eresztesz, ordított sógorára, te gyalázatos házasságrontó, állj felre előlem, mert különben meghalsz.

— Már pedig nem halok sógor, pedig felre sem állok, míg nem tudom, mi a szándekod, felelt Mátyás nyugodtan.

— Nem parancsolsz te nekem, szabad vagyok a feleségemmel, ura vagyok neki, itelek felette élet-halálra s ma még meghal valaki.

— Legyen eszed Jóska sógor és ne csinálj veszedelmet, — csitítá Mátyás a feldühödött embert — menj haza békével és mikorra kialuszd magad, a feleséged is otthon lesz.

De a részegségtől vadállattá aljasodott ember Mátyás csitító szavait gyávaságnak

vette s felháborítva a háta mögött csoportosult tömeg egyes felkiáltásaitól, még indulatosabban erőszakolta a bemenetelt s fejszéjét feje felett megforgatva, verbe forgó szemekkel rohant a kis ajtó felé, hol Mátyás állott a kezében felejtett vasvillával.

— Ne gyere közelebb be ne lépjél portámon, mert életeddel játszol — inté Mátyás a feléje rohanó részeg embert komoly, fenyegető hangon; de az, mint a hegyről le-rohanó kő, nem látva semmit, nem hallgatva semmire, rohant egyenesen Mátyásnak s egy súlyos vágást mért annak fejére, mi ha megéri, vállig hasította volna alá fejét, de Mátyás idejében beljebb ugrott portájára, s így a súlyos fejsze éle csakis az ajtófelet érte meg, lehasítva abból egy jókora darabot.

Persze, hogy ha a nézők jóra való, értelmes emberek, kötelességüket értő polgárok lettek volna, régen megakadályozhatták és még kezdetén elfojthatták volna a veszedelmet, mert hiszen világosan látták, hogy egy részeg ember, kezében éles fejszével, más portáját támadta meg minden igaz ok nélkül s nekik egyszerűen a részeg embert lefegyverezni és a község házához kísérniök lett volna kötelességük, ezt azonban nem hogy elmulasztották, hanem még egyes felkiáltásaikkal szarvat is adtak a magánkülvüli állapotban levő részeg embernek, s a megtámadott szegény Mátyás higgadságát

Második nap.

1. Iskolai adminisztrációra vonatkozólag gyakorlati utasításokat ad dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő.
2. Zahumenszky István ismerteti a Metzner Alfons-féle számoló gépet.
3. Felolvasás az 5%-os iskolai adóról. Tartja Szabó Gyula.
4. Vitatételek „A gazdasági ismétlő iskoláról”.
5. A magyarországi tanítók országos bizottságának fölhívását ismerteti Sebestyén Sándor e. alelnök.
6. Bizottsági jelentések.
7. Indítványok.

Vegyes hírek.

— **A román királyné doktori oklevele.** A hivatalos lap mai száma közli azon legfelsőbb kéziratot, mely szerint a budapesti tudomány-egyetem a román királynét doktorrá avatja. A legfelsőbb kézirat egész terjedelmében a következően szól:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy a budapesti tudomány-egyetem Erzsébet Lujza Otília román királyné Ó Felségét tiszteletbeli bölcsészeti-doctorrá avathassa és neki a doctori oklevelet kiszolgáltathassa.

Kelt Budapesten, 1897. évi október hó 13-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Dr. Wlassics Gyula, s. k.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Knörr Ferencz gyulafehérvári kir. törvényszéki joggyakornokot a nagyszombati kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Gazdasági tudósító.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Kolumbán János ev. ref. lelkész, vingárdi lakost Alsó-Fehérvármegye kisenyedi járására nézve az alandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

is gyávaságra magyarították már akkor, midőn az a kapuajtót kinyitani vonakodott. Most pedig, midőn a sógora által reá irányított ütés elől, melyet ha ki nem kerül, életét ontotta volna ki, — udvarára visszagrott — futásnak tekintve helyeslőleg röhögte fel s ez által míg egyrésztől vérszemet adva a megtámadónak, a megtámadott egyben keltették fel az ellenállás határozottságát.

Igy történt azután, hogy midőn Jóska sógor a védtelenül maradt nyitva levő kapuajtón visszavonuló sógora után az udvarba benyomult s annak feje felé ismét egy súlyos vágást mért, megmozdult Mátyás kezében a vasvilla, amivel míg egyrésztől felfogta a reá irányított ütést, a méltatlanság és igazságérzet által felbátorítva visszavágott és a veszedelem véget ért. Jóska sógor ott feküdt végig nyújtózva, mozdulatlanul, tehetetlenül Mátyás udvarán, a vasvilla vaszott vége éppen halántékát érte s ezen ütés éppenséges volt arra, hogy az italtól és méregtől feldühödött embert örökre csendes emberre tegye.

— Megölte, meggyilkolta a sógorát. — Gyilkos! Gyilkos! erőszakos gyilkos! hangzott az udvarra tóduló kíváncsi emberek ajkairól, kik körülállva a holttestet, dühös tagjártatás közt fenyegetőleg néztek a szegény Mátyásra.

Az pedig állott, mint egy kőbárvány, meg-

— **Adózó közönségünk figyelmébe.** Nagy-Enyed város adózó közönségét a városi adóhivatal, tekintettel a nagyon gyéren befolyó adókra, ezennel ujjal figyelemzeti, hogy a közönség saját jól felfogott érdekében adófizetési kötelezettségének e hó végéig annál is inkább tegyen eleget, mert felsőbb helyről jött szigorú rendelkezések megfelelőleg a nem fizetők ellen a végrehajtás a legszigorubbán fog bevezetettü.

— **Tartalékos katonáink figyelmébe.** Nagy-Enyed város tanácsa ujjal ez uton értesíti a városban jelenleg lakó és tartózkodó katonákat, hogy a folyó évi ellenőrzési szemle a hadsereg részéről e hó 26-án, a honvédség részéről pedig e hó 28-án fog megtartatni. Mindkét ellenőrzési szemle a városi rendőrségi hivatalban lesz megtartva.

— **Vásár.** Nagy-Enyed városában az őszi vásár e hó 13—16. napjain tartatott meg és pedig 13., 14., 15. napjain a barom-, 16-án pedig a kirakó vásár. Ugy a barom-, mint a kirakó vásár általában nagyon jól sikerültnek mondható amennyiben egy a kínálat mint a kereslet meglehetősen nagy volt.

— **A kik Petőfivel legutolször találkoztak.** A segesvári csatát két nevezetes bajnokát mutatja be a Történelmi Lapok legújabb száma, Gyalokai Lajos honvéd-örnagyt és Müttér Ferencz honvéd-századost. E két katona beszélt legutoljára Petőfivel. Müttér Ferenczet, aki 9 sebből verezett, beakarták dobni a Petőfivel közös sírba s megmenekülése csak azon mult, hogy emberfeletti erővel belekapaszkodott a hullákat hordó emberek nyakába. A lap a nyerges-tetői honvéd-émlék felszentelése ünnepe Kócs Ferencz kit. tanácsos szép beszédét egész terjedelmében közli. Megemlékezik a muzeum tiszt. tagjának: Jakab Eleknek haláláról. A tartalmas füzetet, mely időről időre szélesebb körben terjed s melyet a jövő évnegyedtől kezdve Veinberger és Thaler könyvkereskedése (Köszvárt) fu-

zetenki is fog terjeszteni, érdekes apróságok rekesztik be.

— **Emléket a multnak!** A királyi kézirat, mely a magyar nemzet ezeréves multjából tiz kiváló történeti alakot jelöl meg szoborban való megörökítésre, nem tartozik ama muló hatásu események közé, melyek csak máról holnapra foglalkoztatják elménket és szívünket. Az a magasztos tény, hogy maga a koronás király mutat példát a dicsőséges mult kegyeletes tiszteletére, szemmel láthatóan átalakító hatással van minden magyar ember gondolkozására, s oly érzelmekeket fakaszt, melyek, ha meg is voltak a magyar ember sziveben: rejtve, szunnyadozva éltek. A király feukölt szellemü példája nemcsak a nemzeti öntudatot ébreszti föl a csüggedésre hajlandó szivekben, de egyben elementáris erővel kelti föl bennünk a vágyat, az érdeklődést, megismerkedni multunk történetével, nemcsak nagy, kiemelkedő vonásaiban, de apróbb részleteiben is. A tiz szobor tehát — mindnyájan érezzük — nemcsak annyit jelent, hogy történelmünk tiz jelesének emléket majd érekszobor örökíti meg. Termékenyítő hatása van ennek: a történetirő most még nagyobb lelkeséggel mélyed történetünk buvárlatába, látván, hogy maga a koronás király szentesíti meg, az olvasó pedig megnövekedett érdeklődéssel forgatja a magyar nemzet történetének lapjait, érezvén, hogy a királyi tény után hazafias kötelesség is, alaposan megismerkedni nemzetünk történetével. Nem elég, hogy a tiz szobor hazafias örömet keltsen országszerte, s nem szabad tisztán olybbá vennünk, mintha a magyar király ezzel az ő magyar népének hűségét, szeretetét kívánta volna megjutalmazni. Az a tiz szobor a maga némaságában is hatalmas szózat a magyar nemzethez: emléket a multnak! E tiz szobor által a magyar király mintegy áttelelt a magyar nemzet lelkébe a mult iránt való kegyeletet, a magyar történelem hőseinek megbecsülését. Ebben van a királyi ténynek nagy, korszak-

dermedve az ijedségtől, nem látva, nem hallva semmit, mint a tompa zugást és sógora elterült holttestét. Kinek nyitott üvegesegett szemei merően reá függesztve voltak, míg nyitott ajkán lassu cseppekben szívargott alá a vér az udvart elborított tiszta fehér hóra.

Egy vérfolt a tiszta fehér havon és egy pár megüvegesegett nyitva levő szem, ezek voltak Mátyás előtt, s ő nem látott mást semmit, nem látta a házból kirohanó feleségét, ki remegő sikoltással borult vállára, nem látta a holttestre boruló sógornőjét, ki szívrepestő jajhangokban öntötte ki fájdalmát, nem látta az ellenzúgó tömeg haragos arcát, ő nem látott mást, mint a néhány csepp vért a havon s a nyitva maradt reá meredő két szemet, csak állott, állott néman és mereven, rá nézve ekkor meg volt halva a világ.

Végre megérkezett az előljárási; — az öreg bíró, a felvégi, a falusi rendőr az alvégi koresmából, a törvénybíró a szomszédból, végre a kisbíró a faluházától, ekkor jöttek ezek, mikor már nem rájok, hanem csak a papra és temetésre lett volna szükség.

Hogy volt, mint volt, ki tette, ki kezdte? — a kérdezősködésnek vége-hossza nem volt, s az eredmény végtére is az lett, hogy Mátyást elvezették a falu börtönébe, a holttestet pedig elszállították saját házába, s

nagy bölcsen kisütöttek bírák uraimék, hogy gyilkosság történt és Mátyás meggyilkolta saját sógorát.

Másnap reggel már megérkezett a vizsgálóbíró egész kíséretével, doktor, sebész, a vizsgálóbíró irnoka, összesen négyen voltak ezek az urak, kiknek oly szomorú kötelesség jutott osztályrészül, hogy csak bünt, szerencsétlenséget vizsgálják, hogy csak fájdalmat, szenvedést és siralmat okoznak embertársaiknak, azért, hogy az igazság kiderítve legyen.

És volt a faluban nagy sürgés, forgás, — egyik része ott ácsorgott a halottas ház ablakai alatt, lesve a bonczolásra, más része a faluházánál levő börtön ablakai alatt oládkodott, hogy a szegény Mátyást, kit különösen jól ismert, megláthassa. Kíváncsi lévén mindenik, minő az ember, ha bonczolják és milyen az ember, ha gyilkos. Résztvét és szájalom azonban hibázott ezen kíváncsiak szívéből.

Estve felé pedig, mikor a meghaltat a temetőbe kikisérték, Mátyást is akkor vitték ki a faluból, egyenesen a megyeházánál levő központi börtönbe a híres három kereszt alá.

„Három kereszt alá“, így hívják a megyei székháznál levő központi börtönt azon három keresztől, mely kőből kifaragva a rostélyos ajtó felett felnyulik és a kinszenvedés kálváriáját ábrázolja.

alkotó jelentősége. Ha így fogjuk fel azt, csak akkor becsüljük meg igaz értéke szerint. Im, ezek a gondolatok támadtak lelkünkben most, midőn a történelmi nevezetességű királyi kéziratnak hatása alatt van még egész valónk, s vesszük ugyanakkor az örvendetes hírt, hogy az Athenaeum által kiadott Millenniumi történetnek, ennek az óriási munkának, melynek minden jó hazafi könyvespolczán ott a helye, a kilenczedik kötete (megelőzve a 6., 7. és 8. kötetet) is legközelebb meg fog jelenni. Az a része történetünknek, melyet a nemzeti ébredés korául nevez a történetíró. Valóban ritka, szerencsés napokat élünk. Minden tenyező közremunkal abban, hogy nemzeti öntudatunkat, történelmi értékünket, a mult iránt való kegyeletünket fölkeltsé s ébren tartsa. Most rajtunk a sor, hogy a sorsnak a nemzetek életében oly ritka kedvezését hazánk és magunk üdvére felhasználjuk.

— **Nemzeti kérdés Magyarországon.** Az Atheneum r.-társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tizkötetes nagy munka (milléniumi kiadás) kilenczedik kötetének folytatásaként megjelent a 127. és 128. sz. füzet. Ebben Ballagi Géza „A nemzeti államalkotás (1815—1848.)” történetével az 1839—40-iki országgyűlés pártalakulásának, nevezetesen a liberális párt létrejöttének ismertetése mellett, különösen bőven foglalkozik a magyarországi nemzetiségi kérdésekkel. Az előbbi füzetekben Ballagi Géza már leírta a Kollár-fele tót-pánszláv mozgalmakat, most a horvát nemzetiségi kérdés keletkezését, a melyeknek Gáj Lajos volt szellemi vezére, nagy részletességgel ismerteti. Nehány évtizeddel előbb omlott össze a Napoleon által alkotott Illyr-királyság, melyben jörförman az egész délszláv világ volt egyesítve, Isztriától kezdve le Albániáig. Ennek a le-tűnt illyr királyságnak keretében akarták megcsinálni a Nagy-Horvátországot, amelynek mámore meg most sem ment ki egészen a horvát fejekből. Ennek a hőbortos

allemeszmének új életre ébredésére a magyarországi nyelvkérdés adta meg a lökést. Ugyanis most folytak a viták a fölött, hogy a diétális és hivatalos nyelv a magyar legyen. Addig, míg a latin volt a hivatalos és tudományos nyelv, nem volt Magyarországon nemzetiségi kérdés. Ekkor támadt fel a sok nyelvű nemzetiség mindenfelől De csudálatos, hogy legtovább hallgattak a horvátok. Ezeknek egyéb kívánságuk nem volt, mint hogy továbbra is a latin hivatalos nyelvet használhassák. Hanem ez a rajongó Gáj Lajos a horvát-illyr hivatalos nyelvet írta zászlajára és az irodalmi téren kezdte meg a mozgalmat a magyar nyelv és a magyar állami kapcsolat ellen. De tudja azt, hogy abban a képzelt Nagy-Horvátországban megint csak felüti fejét a nyelvkérdés hydrája, mert a vend, az istriai, a horvát, a szerb, a bosnyák és dalmát nem fogja megérteni egymást és egyik a másik fölé akar helyezkedni, hát Gáj Lajos egy normális szláv nyelvet, az ugynevezett illyrnyelvet akarta létrehozni és erre nézve irodalmi mozgalmat indított, de ezzel, valamint a nagyhorvát ábránddal is kudarcot vallott. A magyarok elleni horvát gyűlölködés magyát azonban Gáj Lajos hirtette el a Dráván túl. Ezen füzetekhez is erre a korra vonatkozólag igen érdekes szövegek és műmellemek van csatolva. Így „Jelenet az 1838-iki árvizből”, „Deák Ferencz betérjeszti a büntető törvénykönyvről szóló javaslatot.” Feszty Árpád falfestménye a törvényszéki palotában stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

— **A „Zenélő Magyarország”** zongora-zenemű-folyóirat október 15-diki XX. füzete következő érdekes zenemű-ujdonságokat közli: I. Buday István „Az akácza leveleit szakgatom” magyar dalát. II. Heidlberg Albert „Virágfakadás” polka mazurkáját. III. Lincke Pál „Oh ne sirj” kedves dalkeringőjét. IV. Amberger Márton hangulatteljes „Albumlapját”. Minden füzet-

ben ily gazdag tartalommal jelenik meg a ma már oly közkedvelt zenemű-folyóirat. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a leg-szebb s legsikerültebb divatos zeneujdonságokat hozza, negyedévben a füzet 60 oldal zeneművet ad 1 frt előfizetésért. Előfizethetni a folyó evnegyedre csakis a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengery-utca 62a., honnan mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küldenek.

Meteorológiai jelentés okt. 13-tól okt. 16-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- ulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	665	+21	W ₁	1	—		
13	2	65.0	+13.4	S ₂	4	—	+13.5 +1.9
9	66.8	+5.8	W ₂	1	—		
7	67.8	+5.9	—	3	—		
14	2	67.2	+15.4	S ₂	2	—	+15.7 +3.3
9	68.9	+7.9	—	2	—		
7	70.7	+4.0	—	5	—		
15	2	69.0	+14.8	—	0	—	+15.0 +3.5
9	70.7	+7.9	—	0	—		
7	72.9	+5.4	N ₂	0	—		
15	2						
9							

Kilátás: Továbbra is száraz, meleg.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N — észak, S — dél E — kelet, W — nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● — eső, * — hó, ▲ — jég Δ — dara.

Apróságok.

Expressz házasság.

New-Yorkban történt. Zuhogott az eső, valóságos fülhőszakadás volt. Akkor kötött házasságot egy borbély és egy fiatal mun-

Jó jelképe ez a bőrtönt lakó szerencsétleneknek, mert hiszen az Isten fia bünösökért halt meg s a jobbán függő lator, ki halála óráján tért meg — biztatást kapott a bocsánatra és az örök üdvösségre.

Ezt jelentené a három kereszt a bőrtön-ajtó felett s hivatása volna inteni a gonoszokat a töredelmes bűnbánatra és javulásra, mert hiszen a földi élet csak is rövid itt mulatás s mindenkinek kötelessége gondolkozni arról a tulvilági életéről, mely reá vár, s arról a bizonyos halálról, melyet el nem kerülhet, mely megelőzi a tulvilági életet.

De hát nagyon kevesen gondolnak a halálra életükben és kevesek azok, akik bűnbánatról és töredelmességről gondolkoznak akkor, midőn volna okuk magukba szállva csendes kimulásukról gondolkozni.

Hanem ezen kevesek egyike volt a szegény Mátyás, ki megalázva a fájdalomtól, összeesve a szegény és gyalázat nyomása alatt, arról gondolkozott mindig: „bárha ő sohasem született volna!”

Azon szoba, ahová zárták, egy tiszta, négyszögletű, nagy bolthajtásos terem volt, fehérre meszelt falakkal és udvarra nyíló magasan vágott dupla rostélyzatu ablakkal.

Köröskörül vaságyak állottak a fal mellett, tiszta, fehér pokrócczal leterítve, minden ágy felett egy kis fekete tábla, melyen az ágy tulajdonosának a neve volt reá írva

nagy fehér betűkkel. Ezekon kívül volt a szobában egy kecskebakon álló fehérre surolt asztal, kétfelől deszka-lóczával, a sarokban pedig egy nagy vasozott dongájú eseber, tiszta ivóvízzel egy mellé készített cserép-bögrével.

Itt ült Mátyás ezen szobában a numeró 10-ben, mint azt a lakótársaitól hallotta, itt ült az asztal melletti lóczán, előtte egy imádságos könyvvel, melyet azonban nem nézett, mert arca két tenyerebe volt temetve, s nem hallott mást, mint a folyosón járó örök egyhangu lépteit, nem látván mást, mint két szemet, mely rá bámul, rá néz és egy néhány csepp vert a tiszta fehér havon, ezek voltak látományai ébren, ezek kísérték nehéz álmaiban.

Nap nap után telt, — de Mátyás folyvást elfásulva, élettelenül üldögélt a lóczán, nem érdekelte semmi, nem vágyott semmit tudni, s nem kérdezett senkitől semmit, lelke meg volt halva benne, vagy talán el is költözött már belőle.

Naponként sétára kellett menni rabtársaival s ő fejszöggedve botorkált társai között a nagy négyszögű udvaron, nem nézett se jobbra, se balra, csak a fehér hora, mely az udvar kövezetét borította. „Csak már elolvadna ez a hó!”

Egynehányszor felvezették a vizsgálóbíró elébe, megfélelt minden kérdésére, csak

egyre nem tudott megfelelni, arra, midőn a vizsgálóbíró azt kérdezte tőle, hogy: „mit hoz fel saját mentiségére?” Erre nem tudott semmit mondani.

Ő neki nem volt mentisége, nála nem volt mentseg az, hogy sógornejét védelmezte, nem volt mentseg, hogy sógora saját portáján támadta meg, hogy gyilkos eszközzel kétszer sujtott feleje, ő ezt nem fogadta el saját mentiségül, mert őt saját lelkiismerete kárhóztatta: hogy kikerülhetne volna a veszedelmet, ha ki nem nyitja az ajtót, ha sógora kezéből kiveszi a fejszét, ha agyon vágatja magát vele, mindezek sokkal jobbak lettek volna reá nézve, mint az, ami valóban megtörtént, mert akkor vagy nem élne, vagy pedig nem volna gyilkos a neve, s ami keserűbb, nem üldözné a folyvást feleje néző két szem, és nem látná a piros vércseppeket a fehér havon.

Végre olvadni kezdett a hó, az ereszek megsordultak, a meglágyult hó nagy darabokban hullott le a háztetőkről, a napsugár fenyesebben sütött be a sűrű rostélyok között, midőn Mátyást a törvényszék elébe vezették.

Ott ültek bírái a zöld asztal mellett, vádlója a sarok melletti kis asztalnál, hátul pedig a tanúk és a megölt sógor özvegye fekete kendővel fején, s könnyektől nedves fehér kendővel kezében.

kasleány, akinek nem volt esernyője. Ez az esernyő, amely nem volt, szerezte a házasságot. A dolog úgy esett, hogy a szegény leány már egészen bőrig ázott a szakadó esőben, amely elől is végre bemenekült a legelső üzletbe. Egy borbély fogadta, aki özvegy volt és a szépnak nagy kedvelője. Mert a leány tudniillik szép volt. A borbély-üzlet érdemes tulajdonosa egyben megszerette őt és a szerelem ragadós története lehet, mert a leánnyal is ugyanez esett meg. A szívbró Figaró szólott:

— Légy a feleségem.

— Igen, mondotta a leány.

Odakint zugott az eső és melodramatikus kísérettel szolgált a csókjaikhoz.

— Mikor lesz az esküvőnk? — kérdezte a borbély.

— Amikor akarod — mondta a leány.

— Most rögtön. Jó?

— Jó.

És elküldötték a borbély-legényt a szomszédban lakó lelkipásztorhoz, aki is megérkezvén, nyomban összeeskette a szerelmes párt. És amire elállott odakint az eső és újra kisütött a nap, már asszony vala a leány

És mondja valaki azután, hogy Amerikában az idő nem pénz!

Furcsa.

— Tudja sógor, a nyáron káposztát ültettem, osztán megcsaródtam, mer' repce lett belőle.

— Rittig úgy jártam én is. Krumplit ültettem, osztán tudja sógor, hogy mi lett belőle?

— Ugyan már mi lehetett volna a krumpliból? Krumpli.

— Dehogy! rámentek a disznók, kitúrták, felfalták: az lett belőle.

Rossz pénz.

A.: Barátom, tálán emlékszel, hogy tegnapelőtt neked nyolez napra tizenöt forintot kölcsönöztem!

B.: Igen, emlékszem, hogy nyolez napra kölcsönöztél, de ugyan furcsa pénz lehetett

az: ma már nincs belőle egy krajczár sem, pedig hol még a nyolez nap!

Meghatározás.

Egy millionáriusnak a felesége mindenkép igyekezett eltitkolni, hogy alacsony származása.

Egyszer előkelő társaság van együtt; belép az inas és éppen a szóban forgó asszonytság érkezését jelenti be.

— Ki az? — kérdi egy jelenlevő, aki még nem ismeri az asszonyt.

— Az? — felel mosolyogva a szomszédja — egy arany-kötésű szakácskönyv.

Ez aztán a bók!

Már csak nincsen párjuk az öreg gavaléroknak. Azok tudnak csak igazán udvariasak lenni.

A minap beszélget egy ilyen megszurkult vén sas egy szép asszonnyal — jobban mondva: beszélgetett egy szép asszony ilyen vén sással, mert folytonosan a szép asszonynak járt a nyelve és végre is így fejezte be csevegését:

— Jaj, bocsásson meg, hogy ilyen sokat fecsegek! Ön bizonyára azt fogja képzelni felőlem, hogy én isten tudja: mennyire szeretem a saját hangomat hallani.

— Azt nagyon természetesen találom, — felel a vén sas a bokáját összebillentve — mert úgy tudom, hogy nagysád rendkívül szereti a muzsikát.

Kvitt!

A bíróságtól jön ki elszontyolodva két atyafi.

— No, elvesztette kend a mennybéli jusát: megesküdött, hogy nincs kendnél az én rostám.

— De kend is elvesztette ám a rostáját.

Közgazdaság.

Szőlőszeti tanulmány-ut.

(Folytatás.)

VI. Szeptember hó 15-én Keszthelyről kocsikon reggel 6 órakor a mintegy két

órás távolságra fekvő Lesencze-Tomajra rándult át a tanulmányozó társaság a gróf Deym és Hertelendy Ferencz-féle szőlők megtekintésére, amelyeknek leírását a következőkben adom:

A gróf Deym lesencze-tomaji szőlője 107 magyar hold, talaja különböző; a filloxera 1889. augusztus hóban konstatáltatott s rá, 1890-ben, a telepítés meg is kezdődött.

Az ojtványok a különböző talajoknak megfelelő alanyokon vannak. Az ojtás angol fás és a baranyai zöld ojtás módszer szerint vették keresztül; az ojtások 7 évesek.

A szőlők fajai: Muskotály, Olasz-Rizling, Budai Zöld, Zöld-fehér, piros és fehér Chasselas, Nagyburgundi, Oportó, Merlot.

A termés átlaga holdanként 20 htl., ár 25—60 frtig. A talaj forgatott. Igen szép volt ezen szőlőnek iskoláját látni, hol a fás ojtványok számtalan bakhátakba elültetve voltak. — A társaság tagjai igen sok fás ojtványt vettek — metszetet téve azon — gondos megfigyelés alá és az elért eredménnyel meg voltak elégedve.

A társaságnak itt alkalma volt 7 éves főkét látni teljes termésben amelyek zöld és fás ojtás szerint lettek telepítve.

Innet a társaság Hertelendy Ferencznek 55 m. hold területű szőlőjét tekintette meg. A talaj homokkal kevert agyag, könnyű kötöttséggel. A filloxera 1887-ben lett konstatálva. Ezen idő óta amerikai ojtványtelepítés és szénkénevezés által tartatik fenn eme szőlő-terület.

Az ojtványok alanya jelenleg Portalis, Solonis és Monticola, a régieké vegyes Riparia.

Az ojtás módja az egyszerű és angol párosítás gyökeres vesszőbe, zöld ojtás átvive és döntve, a zöld ojtás a Czeiner-féle. Eddig leginkább bevált itt a döntött zöld ojtás.

A szőlő tulnyomólag olasz Rizling, táblák szerint van Oportó, Bordeauxi, Carbenet, Rajnai rizling, Mad. Angevine, Muscat lunel, Zöld Sylvani stb.

És kezdetét vette a tárgyalás; a bírák igazságossága belátta, hogy Mátyás megtamadott volt, hogy sógora fejszével rohanta meg saját portáján, hogy kétszer feleje sujított, hanem a tanúk mind ezekhez azt vallották, hogy Mátyás világosan fenyegette sógorát, hogy ha portájára lép, életével játszik; s ezen szó döntött, Mátyást vétkes emberölésben bűnösnek találták, s tekintve az enyhítő körülményeket, egy évi börtönrre ítélték.

Egy évi börtön nem is sok, csak 12 hónapból, — 52 hétből, vagyis 364 napból áll.

Nem sok egy hazátlan, tétlen, elkeseredett emberre nézve, ki nem becsüli egyéni szabadságát; hanem egy évi rabság egy becsületes, érzékeny szívű és szabadnak született munkás emberre, kinek otthona, saját háztűzhelye és szerető családja van, egész örök-életet képez.

Eljön a tavasz, a verőfénynek csak színe jó be a rostélyos ablakon, melege kiinn marad, a meleg nem szereti a zárt falakat.

Most otthon tavaszi alá szántanak, a pacsirta a szántók feje felett emelkedik magasba, dicsérni az Istent; a réteken nyíló kikiricsek közt szaladgálnak a bicickek, a faluból kihangzik a déli harangszó, jön az áldott jó feleség az étellel.

Beköszönt a nyár, peng a kasza, a rétek lakukfűves rendei mély illatot terjeszte-

nek maguk körül; érik a kalász — az Isten áldása — holdvilágos tiszta éjjel s a fűrjek pitypalattya nem hat be a szomorú börtönökbe.

Majd eljön az őszi piros gyümölcseivel, érett gerezdeivel, — a szüretelők vidám dala nem hat fel a hűvös falak közé, itt nincs tavasz, nyár, ősz, itt csak a hervadásnak szomorú tele van.

Végre ujjal szállnak a hópelyhek s újra kint emlékezet kel fel a szegény Mátyás elméjében, csak ezt el tudná üzni erre a néhány hátra levő hónapra, de ez nem marad el tőle sohasem.

Még néhány hónap s a drága szabadság, az a soha eléggé meg nem becsülhető jó, ismét tulajdona lesz a szegény rabnak, fogadást tesz, hogy soha sem veszt el többé.

Hanem ekkor egy rémhír kezd szájról szájra járni a világba, behat az a sötét börtönök sötét falain, nincs annak gát, vagy korlát, terjed az faluról falura, országról országra.

Már az előkészületek nyugtalanítók; elkezdik naponként fenyőmaggal füstölni a börtönöket, a szellőztetésre szigorúan felügyelnek, reggelenként meleg rántott levest osztanak ki a rabok között, kemény rendelkezéseket tesznek közhírré a börtönökben: „hogy aki legkevesebb változást érez, jelentse magát, — a börtönorvos, fogház-fel-

ügyelők naponként többször mennek a szegény rabok közé, s a börtönökben nehéz sohajtásként hangzik fel: „Jön a kolera.“

Tehát a kolera terjedése ellen vannak fogantatva véve ezen szomorú előkészületek? — borzasztó gondolat rabként halni meg — részvétlen haldokolni a sötét kórházban és szájalom nélkül temettetni el a köztemetőben idegen sírhalmok közé, idegen földbe s nem látni meg többé az Isten szabad eget.

A szabadságszeretet ellenállhatatlanul támad most az emberi szívben s valami ki mondhatatlan nyugtalanság remíti a lelket. Itt halni meg! !

S kérgesedett szívű emberek hullanak térdre s kezdik ismerni az Istent, s kezdnek tanulni imádkozni, mert egyedül csak Isten az, ki ily nehéz napok alatt segíthet.

És Mátyás imádkozik, megdöbben szívvel számlálja meg hátra lévő napjait s ujjaival kíséri a fali-naptár heteit, hónapjait s lepergő könnyekkel kiált fel: „Csak még egy szabad napot, csak még egyszer láthassam a kék eget, a melegítő napot, a csillagok ragyogó táborát, csak még egyszer, csak egyszer Istenem, csak egy rövid nap szívhasam a szabadság édes levegőjét, azután hadd haljak meg, csak ezt add meg Istenem!“

És az erős Isten meghallgatá a szerencsétlen forró könnyekben hozzá fohászoló

A termőterület 30 m. hold, melyen átlag termelt 600 hektoliter, tavaly már 860 hektoliter körül volt a termés. A bor ára 20—25 frt hektoliterenként. A régi szőlők területe forgatva lesz, kis része kísérletképen szántva. Új szőlőterületek, melyek szántóföldek voltak, mélyítő ekével és altalajt mélyítőkkel lesznek előkészítve.

Hertelendynél 38 m. hold van szénkéneggel fentartva, eme talaj circa 35—40 cm. agyagos homok feltalajjal bír, az alábbi talajrétegben tulnyomó a homok, amely már 60 cm-eren alul egész immunis jelleggel bír, amint azt ottlétünk alatt, próbaátások alkalmával, tapasztalni alkalmunk volt.

VII. Szeptember 16-án Keszthelyről a máriatelepi homoki szőlő megtekintésére mentünk. Emc telep a társaság részére kiadott „Szőlészeti tanulmányut tervezete” című füzetben részletesen van ismertetve, amelyből a következőket közlöm: A nyolczvanas években Zalamegyének a Balaton által határolt részén a filoxera oly nagy pusztítást vitt véghez a szőlőkben, hogy az ottani nagy számmal lévő kisebb szőlőgazdák, kik kizárólag bortermelésből tartották fenn magukat, nem csak az egyedüli jövedelmi forrástól lettek megfosztva, de, mert az azon vidéken létező mezőgazdasági és munkás viszonyok nem olyanok, hogy e nép más állandó keresetforráshoz juthatott volna, mely megélhetést és jövedőt biztosítana részükre, a kivándorlás eszméjével kezdtek már komolyan foglalkozni.

Nevezett szőlőgazdáknak e helyzetét 1890-ben újságcikkben írta le Beksics Gusztáv, ki egyenesen a földművelésügyi miniszterhez fordult azon nyílt kéréssel, hogy e kivándorolni ohajtó szegény emberek mentesének meg a hazának s olyformán biztosítsák részükre megélhetést, hogy a Balaton somogyi partjára telepíttessenek át, hol a nagy homokterületek szőlőtelepek létesítésére alkalmasnak látszanak.

Bethlen András gróf, akkori földművelésügyi miniszter, az ügyet felkarolva, egy fő-

imáját, a napok kínzó gyötrelmei és emésztő aggodalmai között fentartotta őt s míg társai egymás után betegedtek, addig őt kikerülte a halál s megjött szabadulásának napja.

Vállán kis motyójával ballagott szülő faluja felé, feje felett zengő paszirták dalait hallgatta gyönyörrel, élvezte a tavaszi nap aldott melegét és gyönyörrel szívta magába a virágzó rétek illatát, már látta falucskája kis hegyes tornyát s lassan a házak felszálló füstje is szemebe rúnt s látta feltűnni a ragyogó tavaszi napot, hallotta a fürjek pity-palattját és feltűnt neki a kék ég millió ragyogó csillagával, midőn lassan megzörgette belülről bereteselt háza ajtaját.

Mi volt ez a viszontlátás, micsoda boldogság vette körül! Hitvese, gyermekei, reszkető öreg szülei mind egy síralommal tarták fel karjaikat s ő magához ölelve valamennyit, sirt és zokogott s nem tudott más szót mondani, mint: „Istenem, édes jó Istenem!”

Tehát szabad volt ismét övéi között és elmúlt egy nap, azon egy nap, melyért oly buzgón imádkozott a börtön falai között s a szegény Mátyás beteg lett s harmadnapra azon betegség, melytől annyit felt a börtön falai között, megragadta a szegény embert s negyed napra kint feküdt a temetőben.

De hát mégis szabadon halt meg!

ispánt bizott meg, hogy a Beksics által felvetett eszme keresztülvihetősége iránt tegyen tanulmányokat.

(Folytatása következik.)

Piaczi árak.

Nagy-Lajd, 1897. október 16.

Buza legjobb	1	véka	1-70
" közepszerű	"	"	1-60
Kétszeres legjobb	"	"	1-50
" közepszerű	"	"	1-35
Rozs legjobb	1	"	1-35
" közepszerű	"	"	1-20
Zab legjobb	"	"	-50
" közepszerű	"	"	-45
Kukorica (tengeri) idei	"	véka	-85
Burkonya idei termés	"	"	-50
Széna legjobb	egy szekér		3-7.50
Szalma legjobb	"		2.50
Bikkfa 1 köbm. keresztirányban nélkül, 1 m. hosszú	1	"	3-
Cserfa 1	1	"	2.50
Tölgyfa 1	1	"	3-
Faszén kemény	egy hektoliter		1.80
Marhahús	1 kilogramm		-40
Sertéshús	"		-48
Szalonna	"		64-74
Diszózsír	"		-80
Vörshagyma	"		-
Fokhagyma	"		-

Csarnok.

Az unokatestvérek.

Ő nagysága özv. Kovács Lászlóné megkönyebbültén, boldogan sohajtott fel. Nehéz dolog az a mai világban, férjhez adni egy leányt, kinek egyetlen krajczárja sincs. Egy leányt, kit urimód nevelnek, adva neki műveltséget, mely legfeljebb igényeit növeli, mely igények messze túlterjednek a szűk, nyomasztó viszonyokon. Kovácsné ismerte mindama gondokat, melyek körülzibongják az éji nyughelyet, elkergetve pihenést, álmot, megnyugvást. Ismerte a felelősséget, mely reá hárult, mikor férje halála után itt maradt serdült leányával egyedül, akit férjhez kellett adni, nevéhez, állásához képest uriasan, fenyesen. Mert boldogult Kovács László alispán leányát nem lehet minden jött-mentnek a nyakába varni. Kovács Aranka csak akkor mehet férjhez, ha a férje neki jöletet, fenyt biztosíthat.

Nehéz, nehéz feladat, de Kovács Lászlónénak sikerült.

Aki ma megkérte leánya kezét, az ennek a leánynak jövőjét szép, aranyos pompával hintheti be és mikor most tudatja leányával, arca mintha évekkal lenne fiatalabb és hangját üdévé teszi az anyai öröm.

A leány, ki előtte áll, merően bámul maga elé. Kovács Arankáról sem tudta soha senki, szép-e, vagy csunya tulajdonkép, mindenki csak szeméit látta, ezeket a bánatos, csodás szemeket, melyek még akkor is könnytől fenylettek, ha az ajka nevetett és amint most felé az anyjára, az idegesen fordul el.

— Reményilem, boldog vagy — kérdi indulatosan.

— Férjhez fogok menni Pataky Ferenczhez.

— Férjhez fogsz menni . . . hiszen ez természetes, vagy talán köszönetet, jutalmat kívánsz nagylelkű elhatározásodért? Te, kinek egy fillér hozományod sincs, ki se szép, se valami tulságosan bájos nem vagy, és akit egy Pataky kért meg, talán csak leereszkedhetel hozzá? Nagy szerencsédnek tartsd, lelke, a mi ért, mert tudhatnád, hogy a Kovács-családban sok a szép leány.

Aranka csendesen felelt.

— Mikor fogadjam a jegyesemet?

Kovácsné kissé megbánta hevesességét.

— Aztán vidám légy és főképp ne nézz olyan szomoruan. Az fáj nekem. Ha heves voltam, bocsáss meg, de te nem tudod, mi az, megszabadulni egy kínzó, gyöttrő gondtól, hanem hát így van az: a gyermekek mindig halátlanak!

— Édes mama!

— No jó! Estére meghívhatod Viktort is. Egész szűk családi körben lesz kézfogó.

Mikor Kovács Aranka visszatért a szobájába, felnyitotta mindkét ablakát. Pazar verőfény áradt be, ragyogóvá tette mindent. Ragyogó, fényes lesz a jövője is, de mégis, mintha másképen álmolta volna ő ezt valamikor. Elmosódó álom volt, halvány színű alakjait csak érezte, látni nem látta és mégis oly nehéz volt eltemetni örökre . . .

Este Pataky Ferencz, a dús gazdag földesur, diadalmas boldogsággal ült Aranka mellett. Vele szemben ült Kovács Viktor, Aranka unokatestvére. A leány arczát lázassá tette az izgalom és nedves szeme egy eltemetett, soha be nem vallott balga álomról mondott titkos mesét.

De nemcsak Pataky Ferenczet és Kovács Lászlónét tette boldoggá a kézfogó; Kovács Viktor is az volt és este hazamenet benső nyugalommal gondolta:

— Csakhogy férjhez megy! Mindig feltém, hogy végre még az — én nyakamon marad. Az embernek önként támadnak kötelezettségei pártában maradt hozzaink iránt, különösen ha sokat járkált hozzájuk.

Kovács Aranka pedig eltemette azt a hóbortos álmot végkép, egészen. Vidám, egyszerű volt. Jegyeséhez kedves, szeretetre méltó. Az előkészületek, a kelengye, a rokonok és ismerősök színeskedő halálkodásai ismeretlen gyönyört szereztek neki. Szorakozott, el volt foglalva és nem volt ideje a tünődéshez, a bubánatnak ehhez a veszedelmes szövetségesehez.

Csakhogy minél derültebb lett a leány homloka, annál több felhő gyülekezett Kovács Viktor arczára. Azt hitte, hogy Aranka eljegyzésével semmi sem változik, apró, bizalmas jogai fennmaradnak, és látta, hogy csalódott. Aranka vőlegényével foglalkozott, a rokon fölöllegessé vált és Kovács Viktor lassan észre kezdte venni, hogy Aranka neki több volt, mint egy unokatestvér, kit unalomból meg-meglátogat az ember.

Hiányzott neki a leány kezének meghitt érintése, az a gyönyörű szem, mely kereste az övét, hiányzott a leány csevegése, hangja és — kezdett féltékeny lenni Pataky Ferenczre . . .

Bolondság! csitította önmagát, csak eleinte megy nehezen. Nagyon megszoktam azt a két szép szemet, ennyi az egész, de szerelmes nem vagyok. — Persze nem!

Ha pedig mégis szerelmes — akkor öntudatlanul az. És hogy rég szerette-e már így, avagy most szerette-e meg, mikor elvesztette? nem volt bizonyos felőle, de egyszerre csak szerelmes lett a leányba azzal az erős szenvedélylyel, mit csak a reménytelenül ébreszthet . . .

— Aranka! — kérde egy nap a leánytól — szereted te Patakyt?

A leány megrendült. Szereti-e? hát ki kérde ezt?

— Minek ez a különös kérdés?

— Minek? Tudni akarom! Szereted?

— Becsülöm és remélem, meg fogom szeretni.

— Becsülöd! Helyes! S ez elég neked,

hogyan férjhez mejj egy emberhez . . . Becsülöd, miért derek embert és majd meg fogod szeretni? Mikor? ha szabad kérdenem. Nem úgy van az, Aranka. Te gazdagon akarsz férjhez menni, az a vágyad, hogy irigyeljenek és megbámuljanak. De én átlátok rajtad és nem bámulok, de azt mondom, szégyen az, amit teszel, hogy oda doboz magad annak, aki pénzen veszi meg a szivedet!

— Viktor!

Mi volt ez? Egy hű, boldog leány dölyfös szava, avagy egy eltévedt lélek segélykiáltása. Egy léleké, ki kereste az igaz ösvényt és egyszerre egy mély, sötét szakadék előtt találja magát . . . A férfi lehajolt a leány kezéhez.

— Bocsáss meg! Elragadt valami gonosz indulat, hogy így meg tudtalak bántani. Pataký derék ember és boldoggá fog tenni, és igazad van, ha becsülöd . . . meg fogod szeretni is később . . . különben bucsuzni jöttem. Szabadságot vettem — és elutazom.

— Meddig maradsz oda?

— Nem tudom . . . Isten veled! Légy boldog! Isten veled . . .

Kovács Aranka felnézett a könyvből, amit olvasott. Szép aranyos kalitban, lehajtott fejcskével ült egy kis sárga madár. Épp ilyes kis fogoly madárról olvasott. Egy asszonyról, kinek van mindene: emberek bámulása, pompás otthona, fényes neve és aki szomorúan vergődik egyetlen meleg sugár, egyetlen ragyogó álmot, egyetlen tündér remény nélkül. S ilyen, ilyen lesz az ő élete. Aranyos a kalitka, gyémántos a börtön, melynek rabja lesz, de a szabadság, az a szép, a szerelem édes és lemondani róla nehéz, nagyon nehéz.

Egy hete, hogy elutazott Kovács Viktor és egy hét múlva lesz az esküvője Patakýval. Azzal a férfival, kit nem szeret, kinek oda dobták, mert pénze van. Ezek kegyetlen szavak, de igazak. Igazak? De hátha visszadobja gyűrűjét, vagyonát, nevét? És az anyja . . . meg a világ? Sötét sugár gyulad ki a szemében. Halálos kétségbeesés támad szíve mélyén, s a reménytelenül vergődő szegény leány gondolatai el-eltevédenek a szép világról, — magának sem meri bevallani — hová?

— Aranka!

A leány halálsápadt lett.

— Minek jöttél vissza?

— Mit tudom én? Látni akartalak. Távol tőled megöl a vágy, azért jöttem, mert szeretlek, szeretlek!

— Viktor — én menyasszony vagyok!

— Azt értsem ebből, hogy bűn az, ha ezt mondom? Lehet, de nem nagyobb bűn-e az, mit te cselekszel?

— Ne bánts megint!

— Nem édes, nem! De mondd, ha én kérdezném tőled, hogy szeretsz-e, hogy az életednél jobban szeretsz-e, mit válaszolnál nekem?

— Megörültél?

— Hallgass meg! Érted jöttem — akarom, hogy az enyém légy. Küld vissza a gyűrűt. Az én oldalam mellett nem vár fény, de boldogság, szerelem. Válassz, mi kell?

A leány csepedesen lehuzta ujjáról a Pataký Ferencz jegygyűrűjét és leejtette a földre. S a gyűrűtlen kezét aztán odanyújtotta a fiúnak.

A gyűrű gurult, gurult végig a szobán, aki az utcára — egész Pataký Ferenczhez.

— Mi ez? Hogy értsem ezt? Mi történt? — kérdezte aztán Pataký Ferencz özvegy Kovács Lászlónét.

És kérdezték a rokonok is, a barátok meg a barátnök mind sorba: „Mi ez? Mi történt?”

— Mi történt? Hat az történt, hogy az egyik leánynak születésétől fogva nincs esze, a másiknak meg nagy korában megy el. Még akinek nincs esze, annak kölcsön adjuk a magunkét és boldogul, de akinek elveszi az Isten, hogy segítsen azon halandó ember?

Bogdán Bella.

Szerkesztői üzenetek.

Megyebizottsági tag, Zalathna. A választott tagok egy részének mandátuma 1898. végén, másik részének 1901. végén jár le.

Érdeklődő, Gyulafehérvár. Az illető kinevezett és nem választott tisztviselő. Fizetése a IX. rangosztály második fokozata szerinti.

Egy budapesti lány. Azon esetre, ha kilitét — természetesen a legnagyobb titoktartás mellett — velünk közli, beküldött közleményét szívesen hozzuk, de így nem tehetjük, mert a közlemény alá idegen név van írva és így nem tudhatjuk, a budapesti kis lány vagy a közlemény írója-e szerzője a szép kis dolgozatnak.

Omikron, Nagy-Enyed. Közleménye elkésve érkezett.

Civis, Gyulafehérvár. Ez alkalommal nem tehetjük, kerülni akarunk minden polemikát addig, míg a dolog

megérik; ha a felfogása szerint dül el, akkor nagyon szívesen.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid **ügynökök**, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzüintézet (részvénytársaság) számlájára, foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok a „Confidentia“ czimen **Eckstein** hirdetési irodájába Budapest V., Fűrdőutca 4. szám intézendők

4-5

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárul az idegizgató babkávénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatására.

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbetegségeknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé.

Minden asszony és gyermek, akiknek gyöngye szervezétére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy babkávétől keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellette egészséges kávéitalt mégsem a ar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé akár babkávétal vegyítve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé

valóbarégségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készült; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a maláta kávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem! Tévedések és megkárosodás kikerülése végett vigyázz az eredeti dobozra, a melyen az a felírás van **Kathreiner**.

Az olyan csomagban, amelyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van

3129—897. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság által Benkő Kálmánnak Prodán Jozsif elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 115 frt tőke, ennek 1895. évi december hó 21-ik napjától járó 5% kamatai, 24 frt 25 kr végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 7 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Prodán Jozsifnak a harri I. rész 182. számú tjkvben foglalt + 12, 13, 14. r. sz. alatti ingatlanára 302 frt megállapított kikiáltási árban elrendel-
tetik.

Az árverés 1897. évi november hó 9-ik napján d. e. 10 órakor Hari községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Vevő köteles a vételár az árverés jogerőre valta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 45 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tkvi hatóságnál és a község előljárásnál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1897. július hó 5-én.

Csernátóni Vajda Péter,

kir. járásbíró.

1258 1—1

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz.: 613—1897.

főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehér vármegyében előléptetés folytán megüresedett egy szolgabírói állásra ezenel pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, akik ezen 800 frt évi fizetéssel és 150 frt lakbér illetményvel javadalmazott állást elnyerni ohajtják,

hogy kellően felszerelt és életkorukat, családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat feltüntető, továbbá az 1883. évi I. t.-cz. 3-dik §-ában előírt képzettségüket igazoló folyamodványukat hozzám folyó évi **október hó 25-ig** terjesszék be.

Nagy-Enyed, 1897. október hó 6.

Zeyk Dániel,

főispán.

1248 3—3

* * * * *

Sz. 3294—897. kjzvi.

Hirdetmény.

Zalathna község képviselőtestületének LXXIV/897. kgy. sz. határozatából kifolyólag közhírré tétetik, hogy volt „Diewald“-féle, most pedig: **községi tulajdonát képező vendéglő**, melyhez ivószobákon kívül vendégszobák, gyümölcs- és veteményes kert, nagy istállók és tágas udvar, jó ivó víz stb. tartozik, **Zalathna község házában 1897. év október 30-án d. e. 10 órakor** tartandó nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

A haszonbér időtartama 1898. év január 1-étől kezdve 3 év.

Kikiáltási ár egy évre 500 frt. Árverezők tartoznak a kikiáltási árnak

10%-kát bánatpénzül előre letenni. Árverés előtt megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnának.

Az árverési feltételek és vagyon leltár előírt előljárásnál hivatalos idő alatt megtekinthetők.

Zalathnán, 1897. október hó 1-én.

A községi előljárása.

Slafkovits s. k.

előljáró.

1257 2—3

Albini s. k.

körjegyző.

1751—1897. tkvi számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Obrezsán Petru végrehajtatónak Popa Vasília a György végrehajtást szenvedő ellen 200 frt s jár. iránti végrehajtásos ügyében a besenyői 99. sz. tjkvben A + 1. r. 351, 352 hr. sz. egész ingatlanokra 189 frt; a 2. r. 426. hr. sz. alattiakra Popa Vasília a György végrehajtást szenvedő nevében álló felére 102 frt; az A + 3. r. 928 hr. sz. alatti egész ingatlanra 43 frt; az A + 4. r. 1044. hr. sz. alatti egész szőlőre 32 frt és az A + 5. r. sz. a. 47 24390-ed rész legelőilletményre 12 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1897. évi november hó 5-én d. e. 10 órakor** Besenyő község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. XL. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság telekkönyvi kiadóhivatala.

Balázsfalván, 1897. évi augusztus hó 30-án.

Silbermann Mór,

tkvi kiadó.

1257 1—1

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

ROMAN és PORTLAND CZEMENTET

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel
BEOCSINI CZEMENT UNIO.

Ajánlom minden háztartáshoz, különösen üzletek, pincék, raktárokhoz és csatornákhöz biztos, mérleg nélküli

egérirtó

szereimet; az eredményért **szavatolok**, ellenben a pénz visszaadatik.

Raktár: **Bisztricsány Lajos** urnál Nagy-Enyeden.

Malárosik G.

S.-A.-Újhely.

Van szerencsénk tudatni, hogy Nagy-Enyeden **Bisztricsány Lajos** urnál **GYÁRI RAKTÁRT** allítottunk fel, hol nádszövetet és gyékényeket mindig a legjutányosabban lehet beszerezni.

Teljes tisztelettel:

Erdélyi gyékény- és nádszövet-gyár.

Van szerencsém a magtermelő birtokok urakkal tudatni, hogy **kézi heremagszítáimat** nagys. **dr. Szaniszló Albert** tanár ur **szakszerű utasítása** szerint javítottam, melyek ezen újítás következtében a **legjobbakkal bizonyultak**, a **legkisebb arankaszemet** és egyéb terményekből is minden idegen **magvat, gyomot** kiválasztanak; nagyobb és kisebb szemű heremagvakhoz szítáim 1, 2, 3, 4. számú lyukkal vannak ellátva; a szíták igen szilárdan, **horganylemez**ből vannak készítve. Hogy a vevő közönség kényelmesen beszerezhesse ezen hasznos cikket e vidék részére, **Bisztricsány Lajos** urnál bizományi raktárt allítottam fel, ki is **darabját 5 frton** adja el. Meg vagyok győződve, hogy e kítűnő mag-rosták rövid idő múlva **egy magtermelőnél sem fognak hiányozni**. Továbbá **sodronyfonataimat** minden méretben, és **kerti butoraimat** szintén ajánlom; ezek is **Bisztricsány Lajos** urnál rendelhetők meg.

Tisztelettel

Felsőmagyarországi első fa- és vassodronyáru-gyár.

DELEVÁL G. E.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénz teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdi-
niát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

1028 33—52

Friss székely turó és kaskavál mindig kapható.

STEÁRIN GYERTYA EGY CSOMAG 35 KRAJCZÁR.

KITŰNŐ JOZU CUBAKÁVE KILOJA 1.60, 2-2.10.